

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Qvæstio IV. De interdicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

ri. in his & alijs etiam aduertendum plerumque requiri præsumptionem scientiam, unde facile patet varios eas non incurtere, licet de cætero peccent.

Denique videndum, an & quatenus canones illas imponentes sint in usu etiam quoad penas, sicubi enim vel non sint recepti, vel saltem quoad penam abrogati, contrauenientes censuram non incurrunt.

QVÆSTIO IV.

De interdicto.

DVBIVM I.

Quid sit interdictum, & quæ eius causa?

MISSIS alijs acceptionibus interdicti ad præsens institutum non necessarijs Resp. interdictum esse censuram Ecclesiasticam, per quam prohibentur tam actiue, quam passiuè aliqua Sacramenta, diuina officia, & sepultura Ecclesiastica. per censuram excluduntur ab interdicto quæcumque excluduntur à ratione censuræ. per aliam partem, quàm passiuè, excluditur suspensio quæ propriè, & per se non impedit receptionem Sacramentorum, auditionem diuinorum, Ecclesiasticarum sepulturarum, sed vsum, & exercitium potestatis Ecclesiasticæ, iuxta dicta superiori quæstione. adde suspensionem solum ferri posse in personas Ecclesiasticas, interdictum verò etiam in saculares, imò & in loca, vt infra dicemus. differt etiam ab excommunicatione quòd ea non feratur in loca, vel etiam communitates, & quamuis excommunicatio habeat omnes effectus interdicti, eos tamen sub alià ratione fertur, vt patet ex dub. 3. q. 1. quia interdictum priuat quibuscumque bonis secundum se spectatis, ibi sistendo: excommunicatio verò priuat iisdem, vt sunt bona quædam communitatis, quibus fideles inter se communicant; iisdem priuat suspensio, vt sunt usus potestatis Ecclesiasticæ, quæ ratione interdictum etiam differt à suspensione.

Causa efficiens interdicti est omnis habens iurisdictionem ordinariam vel delegatam in foro contentioso, non impeditam, de quo q. 1. dub. 4.

Causa materialis, seu iij, qui possunt interdicti, sunt omnes superiores in spiritualibus agnoscen- tes, nec solum singulares personæ possunt interdicti, sed etiam communitates, & loca, v. g. ciuitas, provincia, Ecclesia, vt in sequentibus. Episcopi tamen, & superiores non interdicuntur, nisi in iure vel sententiâ eorum fiat mentio, vt statuitur cap. quia periculosum de sententia excommunicationis in 6.

Causa, propter quam ferri potest interdictum, communiùs debet esse peccatum mortale, & quidem graue. quia communiùs interdictum est grauis poena, & proinde causa non potest esse leuis, dico, communiùs, quia leue aliquod interdictum, v. g. ab ingressu Ecclesiæ per mensem &c. videtur posse ferri pro culpa veniali. imò Henriquez lib. 13. cap. 50. nu. 2. & Auila 5. parte disp. 3. dub. 2. conclus. 2. existimant interdictum personale speciale simpliciter dictum posse ferri pro veniali, quod tamen non videtur ita probabile, cum tale interdictum

respectu personæ, sit gratis poena: & ita tenet Suarez disp. 36. sect. 3. nu. 3.

Aduerte 1. quòd licet ad hoc, vt quis astringatur interdicto, non requiratur, vt ipsemet peccauerit, speciale tamen interdictum non possit ferri nisi propter peccatum eius, qui interdicatur, vel alicuius valde coniuncti, v. g. propter peccatum mariti respectu interdicti vxoris, in alijs non sufficit culpa alicuius priuati, sed requiritur culpa Domini, vel Rectoris Ecclesiæ, vel communitatis, quia priuati non censentur ita priuatis coniungi, vt grauat alijs is, qui peccauit, censetur puniri, nec potest ita grauari communitas pro culpa alicuius priuati. non tamen requiritur vt peccat singuli, qui grauantur interdicto. videri potest cap. si sententia, de sententia excommunicationis, in 6.

Aduerte 2. interdictum locale non posse ferri pro debito pecuniario absque speciali, & expressa Pontificis licentiâ per litteras patentes apparente, & si quid secus tentetur, esse irritum, vt patet extrau. provide, inter communes, de sententia excommunicationis. quod non solum intelligitur de interdicto locali generali, sed etiam potest intelligi de locali particulari. quia textus id omnino patitur. imò Sotus dist. 22. q. 3. art. 1. post. 3. concl. Auila disp. cit. dub. 3. concl. 3. extendit ad interdictum personale generale propter paritatem rationis, quòd scilicet inde multa animarum damna sequantur. sed id videtur minus probabile, quia extrauagans solum agit de interdicto locali, & de cætero ex rei naturâ interdictum personale poni potest propter debitum pecuniarium. indicat Sa verbo interdictum nu. 8. & tenet Suarez disp. cit. nu. 9.

De formâ, quâ ferri potest interdictum egimus quæst. 1. dub. 11. dub. 12. diximus, num monitio necessariò sit præmittenda. videri possunt, quæ ibi dicta sunt necessaria, vt iudex licitè procedat. quia verò interdictum potest esse locale, & personale, item generale, & speciale, absolutum, & ex parte &c. diligenter consideranda forma vt sciatur quale interdictum feratur, & an ius contineat interdictum latæ sententiæ, an solum vt feratur à iudice.

DVBIVM II.

De variâ interdicti diuisione.

INTERDICTVM varijs modis diuidi posse constat ex authoribus. 1. diuiditur in locale, personale, mixtum. Locale est, quo interdicatur locus, & prohibentur in eo quædam Ecclesiastica exerceri, vt in sequentibus explicabitur, non verò prohibentur personæ, nisi ratione loci, exceptis ijs, qui derunt causam interdicto, unde alij possunt alibi exercere diuina.

Personale immediatè afficit personas, & si sit absolutum, personæ interdictæ non possunt vlllo loco exercere ea quæ per interdictum prohibentur.

Mixtum comprehendit personale, & locale, vt si per eandem sententiam interdicantur, & locus aliquis, & personæ illius loci independentè ab illo.

Addunt aliqui ambulatorium, per quod interdicatur omnis locus, ad quem sese persona interdicta contulerit. vt si Petrus ita interdicatur vt etiam interdicatur omnis locus, ad quem se contulerit; sed, vt patet, hoc quartum genus est suo modo mixtum, & proinde non est necesse distinguere à mixto.

Interdictum tam locale, quàm personale diuiditur in

Cap. Si sententia.

5.

Extrau. provide.

Sot. Auila.

Sa. Suar.

Diuisio prima.

Locale quid.

Quid personale.

Mixtum quid.

Ambulatorium non distinguitur à mixto.

Cap. Cüm
in partibus

Cap. præ-
fenti.

7.

Dubium.
Auila.

Nauarr.
Henric.

Resp. di-
sting.

8.

Cap. si ciui-
tas.

Coroll.

Trident.

9.

Interdictū
personale
particulare
quid.

10.

Generale
personale
quid.

tur in generale, & particulare. interdicti localis generalis, & particularis fit mentio in cap. cüm in partibus, de verborum significatione. generale dicitur, cüm interdictitur locus plura loca complectens. vt cüm interdictitur regnum, prouincia, ciuitas, villa, castrum; videri potest capitulum cit. & cap. præfenti, de sententiâ excommunicationis in 6. Particulare est cüm interdictitur locus particularis, vt particularis Ecclesia, vel cüm interdicuntur plures particulares Ecclesiæ: tunc enim virtute est multiplex interdictum, cüm non interdicatur vllus locus communis.

Dubatur verò ad quod horum membrorum pertineat interdictum paræciæ? Auila parte 5. disp. 1. dub. 1. §. hinc sequitur primò, censet pertinere ad speciale. Nauarr. verò cap. 27. nu. 166. censet pertinere ad generale, quod sequitur Henriquez lib. 13. cap. 41. num. 3. sed videtur distinguendum. si enim per paræciam intelligatur parochialis Ecclesia, prior sententiâ videtur verior: si verò intelligatur totus districtus parochialis, in quo sunt vel esse possunt plura templa, sacella, vel oratoria non parochialia, posterior sententiâ videtur verior. videtur autem reddi posterior sensus, quando dicitur interdictio paræciam sancti Petri, sancti Iacobi, prior verò redditur cüm dicitur interdictio Ecclesiæ paræciam sancti Petri.

Circa hæc notandum quòd licet Episcopus non possit per se loquendo, & seorsim interdiceret locum sibi non subditum, v. g. alterius diocesis, vel exemptum, quia in illis non habet iurisdictionem: possit tamen per accidens, seu verius interdictum ab eo latum quibusdam casibus astringat loca extra eius diocesis sita, vel exempta, ex iuris dispositione: nam interdicta ciuitate interdicuntur suburbia & continentia adificia etiam alterius diocesis, & domini, vt patet ex cap. si ciuitas, de sententiâ excommunicationis, in 6. vbi dicitur fieri interpretationem latiore contra quàm quòd in odiosis fieri soleat, ne sententiâ vilipendatur. ex quo cap. videtur sumi, quòd si aliqua ciuitas diuersis Episcopis sublit secundum diuersas suas partes, interdicta in parte saltem ea quæ est primaria, interdicatur etiam alia, ita vt etiam in eâ interdictum sit seruandum. hinc etiam interdicto loco qui varia continet, interdicuntur monasteria exempta intra eius districtum sita, seu interdictum in ijs est seruandum, vt sumitur ex Trid. sess. 25. cap. 12. de Regularibus, & tenentur arij authores. capitulo si ciuitas cit. etiam statuitur interdicta Ecclesiâ interdicti capellam, vel cæmeterium contigua, quæ videlicet sint pars, vel accessorium. si non sint contigua, non interdicuntur, vt cap. cit. adde non interdicti, si non censentur pars, vel accessorium Ecclesiæ interdictæ.

Interdictum personale particulare est, cüm persona particularis interdicatur, vel plures, vt sunt plures, non verò per modum vnius, & vt efficiunt vnâ communitatem, vt si interdicantur omnes, qui occiderunt Episcopum &c. est interdictum particulare, per quod singuli interdicuntur independenter ab alijs, & quamuis desinant esse de tali communitate. interdicto particulari interdicuntur ij, qui dederunt causam interdicto generali. hoc interdictum personale particulare vbique afficit personas interdictas immediate ratione sui, & non tantum ratione loci, vel communitatis, cuius sunt pars, ita vt respectu illarum interdictum vim suam vbique obtineat: Generale personale est, cüm interdicatur aliqua communitas, v. g. popu-

lus vnius prouinciæ, ciuitatis, item vniuersitas, collegium. vt autem censetur ferri tale interdictum, opus est vt nomine collectiuo, & quod designet multitudinem per modum vnius corporis politici. Per huiusmodi interdictum interdicuntur singuli communitatis in quantum sunt illius pars, & quâdiu remanent pars communitatis interdictæ, non autem alij.

Vnde sequitur 1. interdicto populo alicuius ciuitatis interdicti singulos, qui censentur ad illum pertinere, etiam suburbanos, qui eundem populum constant, atque ad eos debere seruare interdictum, vbicumque fuerint, etiam extra ciuitatem, quamdiu scilicet remanent pars talis populi, v. g. si interdicatur populus Insulensis, quisquis est de illo populo tenetur seruare interdictum non solum Insulis, sed etiam alibi recreationis, vel negotiorum causâ existens, si videlicet possit seruare sine notâ, & scandalo. quod etiam verum est, quamuis esset innocens, nec dedisset causam interdicti, quia, vt dictum est, interdictum generale potest ligare etiam innocentes propter peccata Rectoris, vel ipsius communitatis. vade non videtur verum, quòd talis in solo exteriori foro teneatur seruare interdictum, quod indicat Henriquez lib. 13. cap. 42. nu. 2. alios citans litera 1. quòd si quis desinat ad talem populum pertinere, & non dederit causam interdicti, desinit interdicti, vt si alibi migret, ibi fixurus domicilium, vel si duplex habeat domicilium, dum ad aliud se transfert, potest ibi non seruare interdictum, quia eo casu censetur pars alterius populi. è contrâ verò, si quis etiam post interdictum latum fiat pars talis populi, tenetur illud seruare, quod censet etiam Henriquez num. 2. citato varios referens, licet nu. 3. parum consequenter loquens censet non interdicti eum qui de nouo venit in familiam interdictam, parum etiam consequenter ad ea, quæ dixerat nu. 2. cit. censet prædicto num. 3. capellanum recedentem à tali familiâ remanere interdictum.

Sequitur 2. eos, qui non sunt pars populi Insulensis, posse ibidem audire diuina, sepeliri, v. g. peregrinos, mercatores qui eo negotiorum causâ venerunt, adde studiosos in vniuersitate. vnde interdicto populo loci, in quo est vniuersitas studiosi possunt ibidem audire diuina, sepeliri &c. quia non censentur de populo loci, in quo versantur, sed aliud corpus conficere. vnde sacerdotes studiosi possunt in dicto loco celebrare, imò & interdicto populo alicuius ciuitatis clerus non censetur interdictus, neque è contrâ interdicto clero interdicatur populus, vt expressè decernitur cap. si sententiâ interdicti, de sententiâ excommunicationis in 6. & ratio est quòd satis consistit appellatione cleri non venire ciues, & populum ciuitatis, & ad summum venire certam populi partem. quoad clerum siue in rigore comprehendatur sub nomine populi, in quo versatur, siue non, fuit congruum hac in re odiosâ non comprehendi, præsertim cüm vsu communi nomine populi censentur solum comprehendendi homines laici, & qui vulgò dicuntur ciues. vnde interdicto populo clerus potest in Ecclesijs obire sua munia sicut prius, & interdicto clero populus potest audire diuina &c. in Ecclesijs v. g. aliquo externo ibidem celebrante.

Dubatur verò, num interdicto clero censentur interdicti religiosi. affirmant multi apud Saurum lib. 5. thesauri cap. 4. nu. 29. multi apud eundem negant, quibus in re ipsâ consentit, quod etiam tenet Auila disp. 1. cit. dub. 4. conclus. 7. quæ sententia

D V B I V M . III.

De effectibus interdicti.

TRES sunt interdicti effectus.

Primus est quod per illud prohibeatur administratio Sacramentorum, ut patet ex cap. *responsio*, cit. ubi agitur de baptismo parvulorum, & cap. *quoniam in baptismo*, eodem titulo, in 6. ubi agitur de baptismo adultorum. potest autem conferri etiam extra necessitatem, quia cap. *quoniam in baptismo*, citato non restringitur ad necessitatem, sed concessio est illimitata. potest etiam conferri cum omni solemnitate quae conferri solet 1. quia quando aliquid conceditur, censetur concedi iuxta modum quo vel ex diuino vel Ecclesiastico praecepto solet usurpari, nisi ex ipso concessionis modo aliud habeatur.

Confir. extra casus necessitatis baptismus non potest licite conferri sine solemnitate. 2. cap. *quoniam*, citato, tempore interdicti conceditur, ut renouetur chrisma in die eandem etiam in terra interdicta, eo quod in baptismo (scilicet etiam tempore interdicti, ut exigit discursus Pontificis) utamur chrismate: non autem illo utimur, nisi in baptismo solemniter conferendo.

Difficultas verò est, de quo interdicto intelligatur.

Resp. 1. certum est id licere tempore interdicti localis generalis, quia de illo expressè agitur cap. *responsio*, citato, & ratio canonis in eo maxime locum habet, scilicet propter morae periculum.

Resp. 2. probabile est id etiam habere locum in interdicto locali particulari. ita censet Nauar. cap. 27. num. 178. & plures quos citat, & sequitur Suarez disp. 33. sect. 1. num. 3. quia cap. *quoniam*, cit. absolute conceditur, ut tempore interdicti ministraretur baptismus, & quia in necessitate id licet, cum tamen illa exceptio nullo iure sit expressa, ergo etiam extra illam; ex quo infer, per se loquendo, & seposito scandalo, baptismum posse conferri in Ecclesia specialiter interdicta, licet aliae essent non interdictae, quae sunt probabilia, quia tempore interdicti non inducitur obligatio baptismum alibi conferendi, si locus non sit prohibitus.

Resp. 3. probabile etiam est generaliter interdictum posse hoc Sacramentum conferre etiam extra necessitatem, ut idem Suarez supra nu. 5.

Dixi, *probabile*, quia speculatiue loquendo non videtur minus probabile quod interdictus etiam generaliter non possit extra necessitatem hoc Sacramentum ministrare in defectum alterius. quia satis constat interdictum etiam generaliter, per se loquendo, non posse administrare Sacramenta: ex nullo autè textu habemus, quod sit illi permissum ministrare baptismum. nam cap. *responsio*, agitur de interdicto locali, cap. autem, *quoniam*, videtur referri ad cap. *responsio*, & iuxta illud intelligendum, quidquid sit ea de re, certius est specialiter interdictum non posse per se, & extra casum necessitatis baptismum ministrare.

Potest etiam tempore interdicti conferri Sacramentum Confirmationis, ut patet ex cap. *responsio*, & cap. *quoniam*, citatis, idque solemniter propter rationes paulò antè assignatas. & quidem certum est posse dari in loco generaliter interdicto, & iuxta supradicta etiam in loco interdicto specialiter. adde iuxta principia Suarez posse conferri ab interdicto generaliter. potest verò conferri inter-

dicto

Resolutio

Religiosi in odiosis non veniunt nomine clerici.

11.

Personale potest esse mixtum.

13.

Petitio.

Resp. neg.

Coroll.

Cap. 11.

Cap. 11.

14.

Petitio.

Resp. neg.

Nauar.

Suarez.

15.

Dixi.

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

Sai-

15.

Primus effectus. Cap. responsio.

Cap. Quoniam in baptismo.

16.

Difficultas.

Resp.

Nauar. Suarez.

17.

dicto etiam specialiter. nam capitulo, *quoniam*, cit. non restringitur concessio ad non interdictos vel ad interdictos solum generaliter.

Confirm. concessio quoad penitentiam Sacramentum respectu morientium facta cap. *responsio*, intelligitur etiam respectu specialiter interdictorum, ita ut etiam iure antiquo liceret his ministrare Sacramentum penitentiam, ergo similiter concessio confirmationis absolute facta capitulo *quoniam* intelligenda est respectu specialiter interdictorum.

18.

Cap. quod
inte.
Cap. alma
mater.

Tertio potest administrari Sacramentum penitentiam, & quidem olim solum licebat illud administrare morientibus, ut indicatur cap. *quoniam*, cit. & patet cap. *quod in te*, de penitentibus, & remissionibus: postea tamen Bonifacius octavus cap. *alma mater*, de sententia excommunicationis, in 6. ad evitanda varia incommoda quæ ibi enumerat, concessit, ut posset etiam sanis administrari. & quidem, ut patet ex textu, videtur posse administrari in Ecclesia interdicta, etiam si interdictum locale sit speciale, & etiam interdictis generaliter, quod potest colligi ex illis verbis: *Ubi ciuitas vel alius locus seu vniuersitas interdicti existunt*, & tenet Nauarr. cap. 27. nu. 178.

19.

Aduerte privilegium non concedi excommunicatis, qui solum possunt absolui in articulo mortis, ut patet ex textu. quod videtur intelligendum si censura sit reueruata, & deficientibus ijs qui saltem a reueruatis possunt absolui. ijs vero qui dederunt causam interdicto, vel consilium, vel auxilium, vel fauorem præbuerunt ad perpetrandum delictum, cuius causam interdictum est latum, solum concedi cum limitatione, nam illis non potest impendi absolutio, nisi re ipsa satisfecerint, si possint, vel saltem cautionem dederint si re ipsa satisfacere non possint, vel saltem iurauerint se satisfacturos, si aliud non possint, vel fideliter laborent, ut qui tenentur satisfacere, satisfaciunt, hoc Sacramentum iuxta probabilem sententiam paulo ante relatam potest administrari ab interdicto generaliter.

20.

Cap. quod
in te.

Cap. per-
mittimus.

Quarto morituris licet dare communionem, ut patet cap. *quod in te*, cit. ubi dicitur: *In illo verbo: per quod penitentiam morientibus non negamus*, vnicuique etiam quod verè penitentibus exhibetur, intelligi volumus, ut nec ipsum decedentibus negetur: id ipsum etiam decernitur cap. *permittimus*, de sententia excommunicationis.

Potè ex cap. *quod in te*, videtur patere communionem solum posse præberi per modum viatici, atque adeo interdictum etiam generaliter non posse sapius in morbo communicare ex deuotione, posse tamen in morbo paulo diuturniori sæpius sumere Christi corpus per modum viatici iuxta ea quæ diximus de communionem per modum viatici. potest etiam præberi in loco specialiter interdicto, ut in Ecclesia specialiter interdicta, si constitutus in mortis periculo sese possit eo conferre, v.g. mulier proxima partui periculoso &c. quia concessio est absoluta. potest etiam conferri ab interdicto generaliter iuxta supradicta. 3. potest deferri ad ægrum publicè, & cum solito apparatu, cum accenso cereo, pulsâ campanulæ, comitatu ordinario. in quo Doctores conueniunt, & sumi potest à simili ex dictis de baptismo, eo quod Ecclesia id absolute permittens censetur permittere iuxta modum usurari solitum, vnde etiam tunc potest dari benedictio.

21.

Petitio.
Resp. affir.

Petit an specialiter interdicti possint communionem sumere per modum viatici? aliqui existi-

mant solum posse cum limitatione paulo ante posita pro Sacramento penitentiam. sed videntur posse absque huiusmodi limitatione. quia ea nullibi ponitur pro communionem morientium, sicut nec pro Sacramento penitentiam eis ministrando.

Confirm. restrictio cap. *alma mater*, non est intelligenda respectu eius, quod iure antiquo concessum fuit, sed solum respectu eius, quod eo cap. nono iure cõceditur. vnde cum communio per modum viatici absolute concedatur capitulis cit. non est quod sine expresse iure derogante illam restringamus.

Notandum quod cum cap. *alma mater*, cit. populus quibuscum festiuitatibus admittatur ad diuinam in interdicto locali, vel generali personali, & ut ibidem insinuat, solis interdictis, scilicet specialiter non liceat appropinquare altari, alij videtur ijs diebus posse communicare quamuis sint sacri, cum appropinquare altari communi vñ videatur designare communionem. Suarez disp. 33. sect. 1. num. 35. & sequentibus: inde probabiliter colligit clericos, quibus permittitur diuina officia celebrare, posse communicare, similiter Sa verbo *interdictum* num. 17. quamuis communis negent de communionem sanorum in vtroque casu. Sotus disp. 22. q. 3. art. 1. post 4. conclusionem, Nauarr. cap. 27. nu. 178. Henriquez lib. 13. cap. 45. nu. 2.

Quinto varij censent licere etiam interdictis contrahere matrimonium, Sa supra, Henriquez cap. cit. nu. 3. Sanchez lib. 7. de matrimonio disp. 8. nu. 2. qui plures citat, quos etiam citat Suarez sectione 1. cit. nu. 50. sed verius est non licere, quia constat ex cap. *responsio*, citato, saltem in loco interdicto non licere ministrare Sacramenta exceptis ijs, quæ ius excipit, item ex cap. *si sententia*, de sententia excommunicationis in 6. patet interdictis etiam generaliter, nullibi posse recipere Sacramenta, exceptis casibus à iure expressis, idque plane supponit Bonifacius octavus cap. *alma mater*, cit. atqui nullum est ius, quo permittatur matrimonium tempore interdicti generalis personalis, vel in loco interdicto.

Dices: administratio matrimonij non est actus ordinis.

Resp. 1. id non referre, quia continetur sub ratione generali Sacramenti, & proinde prohibita administratione Sacramenti illud censetur prohiberi ei, qui potest administrare.

Resp. 2. vniuersim receptionem Sacramentorum esse prohibitam tempore interdicti, nullibi autem excipitur receptio huius Sacramenti.

Multò minùs verisimile est id licere interdictis specialiter, quod asserit Henriquez supra, & tenet Nauarr. cap. 27. nu. 179. communi sententia benedictio nuptiarum est omnino illicita tempore interdicti.

Non licet administrare extremam vnctionem infirmis etiam generaliter interdictis, ut patet ex cap. *si sententia*, cit. ex cap. *quod in te*, cit. nec etiam in loco interdicto cap. *responsio*, & in hoc auctores passim conueniunt. excipiuntur ijs, qui hac in parte habent priuilegium, quod tamen non competit clericis, vel religiosis secundum ius commune, non possunt etiam interdicti illud Sacramentum alijs ministrare.

Non potest etiam administrari, vel recipi Ordinis Sacramentum, ut patet ex cap. *responsio*, & *si sententia*, citatis. censent tamen aliqui in magna necessitate, quando esset penuria ministrorum pro administrandis Sacramentis posse ordines conferri tempore

tempore interdicti. Henriquez supra nu. 4. agens de loco interdicti alio deficiente, Suarez disp. cit. sect. 3. nu. 5. Auila disp. 4. sect. 1. dub. 8. concl. 2.

Petes, an interdictus à sacro faciendo possit ordines conferre? posse conferre minores constat, eò quòd non necessariò conferantur in sacro. Henriquez lib. 13. cap. 43. nu. 1. censet non posse conferre maiores qui extra Missam conferri non possunt, sed omnino verius est posse conferre alio celebrante, quia non est necesse, vt ordinans sacrum faciat.

Petes 2. an specialiter interdictus non valens administrare Sacramenta, possit alijs dare licentiam ea ministrandi?

Resp. posse, eò quòd per interdictum non prohibeantur actus iurisdictionis, qui non requirunt intrinsecè Ordinem.

Secundus effectus interdicti est quòd per illud prohibeantur diuina officia, vt patet ex quàm plurimis cap. & specialiter cap. *responsio*, & cap. *si sententia*, aliquoties cit. & cap. *Episcoporum*, de priuilegijs, in 6. ex quibus patet, quemadmodum & ex cap. *alma mater*, in huiusmodi prohibitionibus diuina officia distingui à Sacramentis, & eorum administratione.

Per diuina officia videntur intelligi officia quædam per Ecclesiam ordinata ad vsum ordinum, Sacramentorum, sacramentalia, & horæ canonicæ. vnde in interdicto prohibetur celebratio Missæ etiam siccæ, solemnis cantus vesperarum, matutini, & aliarum horarum canonicarum, vigiliarum defunctorum, litaniarum cum solemnitate Ecclesiastica, processiones publicæ, consecratio calicis, ornamentorum Ecclesiasticorum, templorum, altarium, collatio primæ tonsuræ, consecratio Abbatissæ, Abbatissæ, Virginum, & benedictio solemnis Episcopi, Abbatis, solemnis benedictio nuptiarum, & similia, quæ communi Doctorum sententiâ censentur officia diuina, quæque sunt à ministris Ecclesiæ, non tanquam priuatis, sed vt eiusdem ministris. quæ proportionem sunt intelligenda prohiberi per vnumquodque interdictum. v.g. per interdictum locale hæc prohibentur fieri vel audiri in loco interdicto, per interdictum personale prohibentur fieri vel audiri à personis interdictis, excipio horas canonicas, quas tenentur legere interdicti, si aliunde obligentur.

Aduerte christiana tempore interdicti posse consecrari, vt patet ex cap. *quoniam in baptismo*, de sententiâ excommunicationis, in 6. posse etiam consecrari fontem baptismalem. si enim liceat tempore interdicti conferre baptismum, & quidem cum omni sua solemnitate, licet etiam prærequisita ex vfu Ecclesiæ facere.

Licet etiam concionari, idque in loco interdicto, vt patet cap. *responsio*, citato, quia concio non est diuinum officium, vt vulgò accipitur, sed tendit ad populi instructionem. licet in concione recitare salutationem angelicam, licet similiter vnicuique interdicto, vel in loco interdicto, v.g. in Ecclesiâ interdictâ priuatim orare: licet interdicto itinæarium, salutationem Angelicam certis horis ad pulsum campanæ recitare, item mensæ benedicere, & similia, quæ censentur à singulis priuatim fieri, vel non tanquam à ministro Ecclesiæ.

Circa celebrationem Missæ Notandum olim permixtum fuisse propter viaticum fidelium, vt semel in hebdomadâ Missa celebraretur non pulsatis campanis, voce submissâ, ianuis clausis, excommunicatis, & interdictis exclusis, vt patet cap. *per-*

mittimus, de sententiâ excommunicationis. Bonifacius verò Octauus cap. *alma mater*, concessit vt Missæ singulis diebus celebrarentur sicut prius, seruatis conditionibus capituli, *permittimus*. circa quam Bonifacij constitutionem

Notandum 1. per illam videri concedi, vt plures Missæ eodem die celebrantur, cum dicatur: *Ad hocimus præterea, quod singulis diebus in Ecclesijs, & monasterijs, Missæ celebrantur, & alia dicantur diuina officia sicut prius* prius autem plures Missæ dici poterant, similiter videri permitti, vt Missæ celebrantur non solum in Ecclesijs & monasterijs strictè sumptis, sed etiam in oratorijs diuino cultui deputatis, quæ in materia fauorabili possunt sub Ecclesijs comprehendendi.

Confir. quia intentio Pontificis videtur fuisse permittere, vt sacrificium offeratur in locis aptis, quamuis solum expresse Ecclesijs, & monasterijs, eò quòd in illis sacrificium frequentius offerri cõstuerit. Hoc priuilegium conceditur clericis, sub quibus comprehenduntur hie religiosi, & moniales, & primâ tonsurâ initiati (saltem non coniugati) gerentes vestem clericalem, & alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi seruientes, vel in viâ ad maiores ordines studijs operam dantes.

Notandum 2. illam particulam seu restrictionem, *non pulsatis campanis*, intelligi respectu Missæ & aliorum diuinorum officiorum. vt enim paulò antè indicauimus, non prohibentur pulsari cāpanæ pro salutatione Angelica, pro concione, pro deferendo viatico, vbi mos id aliàs permittit, vel cum aliquis est mortuus, vt pro eius animâ oretur, non prohibetur etiam aliud signum quo clerici euocentur ad diuina officia. Per restrictionem, *submissâ voce*, prohibetur cantus, vel tanta vocis elatio, vt laici ex viciniâ possint diuina officia audire. Per particulam, *excommunicatis ac interdictis exclusis*, videri possit concedi, vt alij laici admittantur, sed constat non posse admitti, nisi quoad hoc peculiare habeant priuilegium, quod sentit glossa verbo, *interdictis*, idque ex consuetudine hanc concessionem ita interpretante, cui consuetudini multum fauet Clem. 3. de sententiâ excommunicationis, vbi videtur supponi tempore interdicti non posse laicum absque peculiari priuilegio diuinis interesse.

Notandum 3. sacerdotem, cui conceditur tempore interdicti Missam celebrare, posse deficientem clerico accipere ministrum laicum, quia concessio principali censetur concedi accessorium, & præsertim quando aliàs principale non potest iuxta morem Ecclesiæ obiri. imò si Prelatus non solet celebrare sine duobus ministris, potest eos adhibere etiam tempore interdicti. imò verius est id posse simplicem sacerdotem, cum olim solerent adhiberi duo ministri in Missæ sacrificio, quod licet consuetudo sit moderata, non tamen sustulit facultatem eos adhibendi iuxta præscriptum antiquorum canonum. Similiter vir nobilis &c. habens priuilegium audiendi diuina tempore interdicti, potest ijs interesse cum solito famulorum comitatu, vt patet cap. *licet*, de priuilegijs, in 6.

Peti obiter potest, an habens tale priuilegium teneatur sacrum audire die præcepto? negat Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 6. alios citans. sed verius est teneri, vt ostendimus dub. 4. post tractatum de sacrificio, & tenent Sorus dist. 13. q. 2. art. 1. §. *vnus autem scrupulus*, & distinctione 22. q. 3. art. 1. §. *adde hic*. Nauar. cap. 21. num. 3. Toletus lib. 6. cap. 9. nu. 1. Sa verbo *Missæ auditio* num. 4. Azor 1. parte moralium institutionum lib. 7. cap. 2. q. 3.

Suarez

Cap. per-

29.

30.

31.

Olim solent adhiberi duo ministri in sacrificio Missæ.

Cap. licet 32. Auilanc. gat. Resp. Auditor affirm. cur Sor.

Nau. Tolet. Sa. Azor.

in te, citato. non est tamen improbabile, quod si omnia loca sacra essent interdicta, Clerici possent sepeliri in aliquo illorum.

Petes 3. an possint sepeliri in loco sacro clerici generaliter interdicti?

Resp. videri posse. quia capitulum *quod in te*, loquitur indistinctè de interdicto generali, nec ex circumstantijs apparet restringi ad interdictum generale locale. imò ex antecedentibus colligi potest intelligi etiam de generali personali. quia licet administrare Sacramentum penitentiae, & præbere viaticum etiam generaliter interdictis, unde si seruauerint interdictum, videntur posse gaudere privilegio sepulture concessio cap. cit.

Petes 4. an ij, quibus conceditur interesse diuinis officijs, possint in loco sacro sepeliri. affirmant Nauarr. cap. 27. n. 181. Henrig. lib. 13. cap. 44. n. 5. Sa verbo *interdictum* n. ult. sed probabilius est non posse. quia, vt patet ex cap. *Episcoporum*, de privilegijs, in 6. & ex cap. *si sententia*, de sententia excommunicationis, in 6. priuatio sepulture Ecclesiasticæ est effectus interdicti distinctus à priuatione diuinorum officiorum, nec cõsetur illi necessariò connexus, & proinde sepultura non solù ratione diuini officij prohibetur, sed etiã ratione sui, unde ex concessione vnus non aptè infertur cõcessio alterius.

Aduerte 1. si interdictus fuerit sepultus in loco sacro, vel alius in loco interdicto, ita vt interdictum fuerit violatum, non propterea corpus exhumandum esse; cùm id nullo iure statuatur. qui alibi sunt sepulti sublato interdicto sunt transferendi in locum sacrum. videri possunt Henr. quæz suprà, Nauarr. num. 176. Sa num. penultimo & alij.

Aduerte 2. infantes, & amentes non posse sepeliri in loco sacro interdicto, vel dum est interdictum personale generale. quia interdictum potest in ijs locum habere quantum ad illum effectum, qui circa corpus inanime versatur.

Hos effectus habet interdictum absolutè, & simpliciter latum. præter quod feruntur alia secundum quid, in quibus diligenter perpendendum, quid prohibeatur. in iure aliquando ponitur interdictum ab ingressu Ecclesiæ, vt patet cap. 1. de sententia excommunicationis, in 6. & alibi. in eo non prohibetur simpliciter ingressus in Ecclesiã, sed solùm prohibetur in eã diuinis se ingerere celebrando, vel illa audiendo, item sepeliri in Ecclesiã, vel cõmeterio Ecclesiastico, cap. *de i*, de sententia excommunicationis, in 6. si videlicet ita interdictus moriatur impenitens. unde Episcopus interdictus ab ingressu Ecclesiæ, non potest in Ecclesiã sacrum facere, nõ potest Chrisma benedicere, calices, vel virgines, diuino officio assistere &c. non potest etiam in eadem Sacramenta ministrare, non potest durate tali interdicto sepeliri in cõmeterio etiam non contiguo Ecclesiæ, nisi poenitens obierit, quia prohibetur sepultura in tali loco secundum se, non verò propter eius contiguitatem cum Ecclesiã. eadem sunt proportione alijs applicanda.

Potest tamen priuatiuè orare in Ecclesiã extra diuina officia, vel etiam dum ea celebrantur potest obiter in transitu parum orare, modò non censeatur eis interesse; potest extra Ecclesiã Sacramenta recipere, potest extra eam sacrum facere si habeat aliàs privilegium celebrandi in alijs locis, potest extra eam calices consecrare, primam tonsurã cõferre. &c. hoc interdictum vocatur interdictum suspensio, vt patet ex cap. cit. cùm tamè differat à suspensione, quæ est censura, quod ea non prohibeat auditionem diuinorum vel Ecclesiasticam sepul-

turam. Interdictum non habet alios effectus, unde interdictus potest exercere actus iurisdictionis, qui non inuoluunt ordinem, potest excommunicare, absolueret ab excommunicatione, eligere, committere alteri iurisdictionem, & similia.

D V B I V M I V.

Qua ratione seruandum sit interdictum?

Q VAMVIS per constitutionem *ad emendam*, de quã actum q. 2. dub. 16. nullus fauor præstetur interdictis, atque aded interdicti siue generali, siue speciali interdicto, illud seruare debeant, nihilominus tamen alij non tenentur seruare interdictum, nisi sit à iudice specialiter, & expresse in certum locum vel terram denunciatum &c. quod si denunciatum fuerit, omnino est seruandum.

Vnde sequitur 1. quod licet Ecclesiã, Regnum vel Prouincia sint supposita interdicto, quamdiu tamen illud non est solemniter promulgatum, & clerici possint ibidem diuina celebrare, & laici possint eadem audire.

Sequitur 2. quod licet posito interdicto locali generali, vel particulari, is qui dedit causam interdicto, sit specialiter interdictus, si tamen aliàs poterat diuinis interesse, possint etiam eo præsentem diuina officia celebrari quamdiu nõ est nominatim denunciatus, v. g. si sit clericus qui in interdicto generali loci potest diuinis interesse; quia alij non tenentur eum expellere propter illius interdictum, quandoquidem possunt cum eo communicare non obstante interdicto, non tenentur etiam eum expellere ad seruandum interdictum locale, quia non tenentur talem interdictum expellere antequam denunciatur.

Sequitur 3. quod denunciatum teneantur excludere. cùm enim non detur illis privilegium peragendi diuina in loco interdicto, nisi exclusis interdictis, sequitur quod agant contra interdictum locale admittendo nominatim interdictum, etiam aliàs valentem diuinis interesse in loco interdicto.

Sequitur 4. quod nullos alios non privilegiatos possint admittere. quia cùm iure antiquo ne quidè clerici possent diuina celebrare in loco interdicto, cap. *alma mater*, nõ relaxatur ille rigor antiquorum canonum nisi sub certis conditionibus, ita vt si eas non seruent, verò faciant contra interdictum; inter has autem condiciones est, vt excludantur non habentes privilegium. unde fit, vt si talis velit interesse diuinis in loco nominatim generaliter interdicto (extra festiuitates, quibus conceditur interesse per cap. *alma mater*) nec possit per clericos expelli, omnia sint relinquenda, nec possit pergi in diuinis officiis, quod etiam locum habet in iis, quibus datur facultas, vt quosdam admittant ad diuina officia tempore interdicti. nam si excedant quoad personas, vel modum, & conditionem personarum, faciunt contra interdictum. vnaqueque ergo communitas diligenter debet sua privilegia hac in parte considerare.

Aduerte etiam eum, qui fert interdictum, debere illud seruare, vt communiter Doctores, nisi suspendat, vel relaxet, pro quo

Notandũ quod licet excommunicatio non possit suspendi ab inferioribus Põtificè, ex cõmuni tamè Doctorũ sententiã & ipsã praxi interdictũ suspendi possit tum quoad omnes effectus, tũ quoad aliquem, & quidem interdictũ latum ab homine, potest ab eodem suspendi de lato à iure infra dicitur.

V v v

vnde

DUBIVM V.

De peccato, quod committitur contraveni-
endo interdicto, & de pena, quae
propterea incurritur.

Dico 1. clerici violando interdictum, per se loquendo, peccant mortaliter, patet ex gravitate materiae: nam censetur grave administrare, vel recipere Sacramentum, item divinum officium celebrare, 3. mandare sepulture, unde qui in loco interdicto (scilicet post denuntiationem censuræ) administrat Sacramentum, quod per ius non potest, mortaliter peccat: peccat etiam si ministrare existens interdictus saltem specialiter, etiam quoad ea Sacramenta, quae tempore interdicti possunt ministrari, quantumvis censura non sit denuntiata, quia per constitutionem ad evitanda, nullus fauor ipsis interdictis praestatur.

Aduerte tamen, si ab aliis requirantur, posse ministrare, vt in simili diximus q. 2. dub. 9. & 12. unde interdictus rogatus potest confessiones excipere, praebere Eucharistiam, extremam unctionem ministrare &c. imò potest etiam denunciatus haec ministrare in casu necessitatis, v. g. in periculo mortis, alio deficiente, qui id possit praestare.

Peccat 3. ministrans Sacramenta interdictis saltem ratione cooperationis. praeterea celebras divina in loco nominatim interdicto, non seruans moderationes cap. alma mater, peccat mortaliter, vt si celebrat apertis ianuis &c. quia spectato scopo Ecclesiae id est graue. Confir. Clem. 1. de sententia excommunicationis excommunicantur ipso facto exempti non seruantes interdictum locale generale secundum moderationem cap. alma mater.

Ex quo potest colligi sub nomine clericorum comprehendendi religiosos, & moniales ad diuinum officium deputatos, qui etiam tenentur seruare moderationem cap. alma mater, tempore interdicti localis generalis, quod etiam patet ex alijs iuribus. Porro illud interdictum tenentur seruare religiosi etiam exempti, quoad seauerint Ecclesiam Cathedralen, vel matricem loci illud obseruare, vt Clem. cit. videri potest Trid. sess. 25. cap. 12. de regularibus, quod etiam intelligitur de interdictis positis a locorum Ordinariis, vt patet ex locis citatis. Vtrum teneantur cessare, si addit aliquis personaliter interdictus, qui monitus & adhibita vi moderati nolit discedere, patet ex dubio superiori.

Dico 2. peccant etiam mortaliter laici, si contra interdictum Sacramenta recipiant, v. g. si in loco interdicto nominatim, vel cum ipso fine interdicti personaliter generaliter, vel specialiter: quia materia etiam respectu illorum est grauis. peccant etiam mortaliter, si personaliter interdicti audiant diuina officia, vel ea participant, v. g. recipiant solemnem benedictionem nuptiarum, ratio est quod etiam haec materia sit grauis.

Difficultas est, quando locus est interdictus, vtrum laici non interdicti peccent ibi audientes diuina, varij censent non peccare mortaliter. Solutus dist. 22. q. 3. art. 1. conclusionem 6. Nauar. cap. 27. num. 187. Henriquez lib. 13. cap. 46. num. 3. Auila 1. parte disp. 5. dub. 2. quia iura suum praecceptum dirigunt ad clericos, quibus praecipunt, vt laicos excludant, vt patet ex cap. alma mater, & alijs iuribus, atque adeo si clerici id negligant, laici remanentes non videntur grauius peccare.

unde saltem quoad latum ab homine, practice loquendo, non videtur mihi peccare contra interdictum is, qui tulit, vel eius hac in parte superior; quia si quid faciat in loco a se, vel ab inferiori interdicto, sciens interdictum, implicite censetur saltem quoad talem actionem suspendere interdictum, cum vnusquisque censetur saltem implicite tollere impedimentum, quod nouit, & potest, & debet tollere, vt sine peccato operetur. unde si Episcopus, qui Ecclesiam interdixit, dicat se in eadem ordines collaturum, alij possunt sine scrupulo ibidem ordines recipere, cum possint supponere eum suspendere interdictum quoad illum actum.

Ex dictis sequitur 5. quod nullus teneatur vitare interdictum, quamdiu non est nominatim denunciatus, atque adeo possit aliquis audire eius sacrum, & adesse alijs diuinis officijs, quae celebrat, dummodo non censetur cooperari actioni, quae ratione interdicti illi est prohibita. nam, per se loquendo, non licet eius sacro inferuire, licet tamen celebrare coram tali interdicto.

De nominatim interdicto possit esse difficultas, in qua

48. Dico 1. laicos posse cum tali interesse diuinis, quia censura interdicti personalis nullo modo attingit alios saltem laicos, qui non tenentur omittere officium, quod alijs possunt exercere, eo quod adfit aliquis, cui prohibitum est interesse.

49. Dico 2. idem videtur omnino verius de clericis, quod scilicet non teneantur cessare ab officio celebrando in loco non interdicto, eo quod adfit aliquis nominatim interdictus.

Prob. Probat, per interdictum personale solum prohibetur aliquid personae interdictae, non vero alijs, nisi in quantum censetur ei cooperari in actione prohibita, atqui in nostro casu non omitendo diuina, vel non excludendo interdictum non possunt dici ei cooperari in tali actione. videri potest Suar. disp. 34. sect. 2. nu. 6. & sequentibus: quauis iudicet talem expellendum, si absque scandalo commodè possit.

50. Dico 3. nominatim denunciatus interdictus interdicto personali particulari non potest in loco sacro sepeliri, patet, quia per interdictum prohibetur sepultura Ecclesiastica, quae prohibitio non potest respicere corpus exanime, sed solum viuus, ne scilicet hoc obsequium praestet interdicto mortuo, ergo alij non possunt eum sepelire.

51. De interdicto personali generali etiam denunciatio est difficultas, nam per illud non denuntiantur nominatim singuli interdicti, unde interdictum non violatur eos sepeliendo, quando quidem non teneantur eos vitare. & ita sentit Suarez disp. 35. sect. 3. nu. 2. & sequentibus, sed videtur omnino probabilius, quod talis non possit sepeliri, quamdiu manet pars communitatis, quae nominatim est interdicta, quia ex constitutione ad evitanda, videtur constare quod interdictum nominatim, & expresse denuntiatur in Vniuersitatem ab alijs sit seruandum eo modo, quo ab ijs seruari potest, non minus quam interdictum personale particulare; non potest autem aliter seruari, quam singulis denegando sepulture, cum hic effectus sit per alios mandandus executioni, nec refert quod non sint singuli nominatim denunciati, quia nihilominus ipsum eorum interdictum est nominatim denunciatur eo modo, quo denunciari debet interdictum generale personale. & ita tenet Auila parte 5. disp. 5. dub. 1. & videtur indicare ipse Suarez disp. 37. sect. 2. nu. 3.

Auila, Suarez.

Quisque
censetur tol-
lere impe-
dimentum,
quod no-
uit, & po-
test, & de-
bet tollere,
vt sine pec-
cato ope-
retur.
Coroll. 5.

Conclus. 1.

Conclus. 2.

Prob.

50.

Conclus. 3.

Difficultas.

Resolutio
negatiua.

Auila,
Suarez.

Sed contrarium videtur vetius, quia per interdictum prohibetur laicis audire diuina in loco interdicto, & idem ante cap. *alma mater*, praesentes diuinis officiis censentur interdictum violare, vt potest aperte colligi ex cap. *sententia*, de sententia excommunicationis, in 6. ergo etiam post illud cap. cum respectu illorum quoad diuina officia nullus fauor concedatur, exceptis festiuitatibus priuilegiatis, & ita tenet Suarez disp. 34. sect. 5. nu. 9. nec refert quid clericis praecipitur, vt laicos expellat, quia non ideo praecipitur, quod alij ex se non teneantur abesse, sed quod ipsis clericis non aliter concedatur fauor celebrandi diuina, quam absentibus laicis non habentibus alias priuilegium, vt possint interesse diuinis in loco interdicto. vbi

Aduerte 1. ad hoc non sufficere priuilegium terminis generalibus concessum, sed requiri priuilegium quoad hoc specialiter datum, id est vt tempore interdicti possint diuinis interesse &c. quod tamen priuilegium nunquam censetur prodelle ijs, qui dederunt causam interdicti, qui eo ipso semper censentur specialiter personaliter interdicti.

Aduerte 2. quod praeter peccatum graue quod committunt qui moniti non volunt discedere, excommunicati & interdicti qui moniti praesunt remanere, incurrant excommunicationem Papae reseruatam, vt patet Clem. 2. de sententia excommunicationis, quam sententiam etiam incurrunt domini temporales in loco interdicto committentes excessus dicta Clem. expressos.

Dico 3. monachi, & moniales praesumentes diuina officia celebrare in locis interdictis posteaquam propterea fuerint excommunicati, sunt detrahendi in alia monasteria ad poenitentiam agendam, vt patet ex cap. *postulasti* §. *quasi iuris*, de clerico excommunicato &c. ministrante; quod post cap. *alma mater*, intelligitur, si non ferunt moderamen illius capituli, clerici seculares in ea circumstantia beneficijs sunt spoliandi, non tamen sunt eo ipso spoliati, nec sunt suspensi a iurisdictione, quamuis varij, quos citat & sequitur Auila parte 5. disp. 5. dub. 4. concl. 2. id sentiant.

Nec obstat quod cap. *anta* de excessibus Praelatorum, sententia cuiusdam Episcopi decernatur irrita, & inanes, quia non decernitur tales propter simplicem violationem interdicti, sed propter grauissimos, eosque plurimos excessus contra interdictum commissos, vt patet ex textu, praeterea prouisiones beneficiorum (quibus innoxios spoliauerat) quarum eo cap. fit mentio, omnino erant irritae, cum praedictus Episcopus priuasset beneficiis possessores cum apertissima iniustitia.

Dico 4. clerici violantes interdictum in diuinis carere debent Ecclesiastica sepultura, nisi poeniteant, cap. *is cui*, de sententia excommunicationis, in 6. vbi licet videatur agi de peculiari interdicto ingressus Ecclesiae, poena tamen formaliter imponitur propter violationem interdicti in diuinis, atque adeo ea imponitur omni violanti interdictum, etiam religioso.

Dico 5. qui scienter celebrat in loco interdicto, non potest eligere, vel eligi, actusque sunt irriti, cap. *is qui*, de sententia excommunicationis, in 6. §. *si vero*. imo simpliciter violans postulari non potest ad praelaturam, cap. 1. de postulatione praelatorum.

Dico 6. seculares, vel regulares quantumuis exempti praesumentes celebrare, vel facere celebrari diuina in loco interdicto, interdicuntur ab ingressu Ecclesiae, donec satisfecerint de huiusmodi transgressione ad arbitrium eius, cuius sententiam con-

temperetur. cap. *Episcoporum*, de priuilegijs, in 6. nisi id faciant modo a iure concessio, haec poena solum videtur incurrere, quando interdictum locale est generale, vt sumi potest ex motiua Pontificis, & solum incurritur ab eis, qui celebrant, vel faciunt celebrari diuina, non autem ab ijs, qui solum assistunt non aliter concurrentes. Idem interdictum incurrunt, qui praesunt admittere excommunicatos, vel interdictos (scilicet nominatim post extrauagantem ad euicanda) ad sacramenta, diuina officia, vel Ecclesiasticam sepulturam, cap. *cit.* quod intelligitur quamuis locus non esset interdictus.

Dico 7. qui scienter praesunt sepelire in loco interdicto, vel nominatim excommunicatum, vel interdictum, ipso iure incurrunt excommunicationem, a qua nequeunt absolui, nisi prius satisfactionem exhibuerint ad arbitrium diocesani Episcopi eis, quibus per praemissa iniuria est irrogata. patet Clem. 1. de sepulturis, praedictam vero excommunicationem incurrunt etiam exempti tam seculares, quam regulares, patet Clem. *cit.* etiam moniales, quae incurrunt etiam interdictum in casu praecedentis conclusionis.

Aduerte vt incurratur haec poena propter sepulturam interdicti, quando locus non est interdictus, requiri vt sit nominatim interdictus, non vero sufficere generale interdictum esse denuntiatum. quia textus dicit, *nominatim interdictos*.

D V B I V M VI.

Quis possit interdictum relaxare?

SUPPONO, quando fertur interdictum generale populi, eum qui desinit esse pars talis populi, liberari interdicto sine noua relaxatione, quia non aliter nec ulterius interdictum eum atrinxit, quam tanquam partem corporis politici per se primo interdicti; igitur, dum desinit esse de illo corpore, non atringitur interdicto.

Suppono 2. interdum ferri posse vel absolute, vel ad certum tempus, his positis

Si feratur ad certum tempus, non potest ante tempus elapsum ab alio tolli, quam ab eo, qui tulit: elapso vero tempore statim desinit sine noua relaxatione, quia id in sententia inuoluitur.

Aduerte tamen verisimile esse Episcopum posse absolute ab interdicto etiam ad tempus posito, quando illud est occultum, per concessionem factam a Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. de reformatione.

Si latum sit absolute ab homine per sententiam particularem, non potest relaxari ab alio, quam ab eo, qui tulit, vel eius superiore, iuxta dicta q. 1. dub. 13.

Si feratur a iure, & non sit reseruatum, tam locale, quam personale tolli potest ab Episcopo vt sentit Suarez disp. 38. sect. 2. nu. 5. ex cap. *nuper*, de sententia excommunicationis, quod etiam probabile est de interdicto personali particulari, idem nu. 9. censet etiam Parochum posse absolute ab interdicto particulari personali non reseruat, ex eodem cap. *nuper*, propter rationem decisionis illius cap. quae etiam locum habet respectu talis interdicti. Adde interdictum occultum, etiam quando censura est reseruata, posse tolli ab Episcopo iuxta Trid. paulo ante citatum.

Interdictum non solum omnino tolli potest per absolutionem, vel relaxationem, sed etiam potest suspendi, idque vel quoad omnes effectus, vel quoad aliquos, vt cap. *alma mater*, in quibusdam festiuita-

tibus suspenditur. quando interdictum suspenditur, possunt exerceri ea quæ permittuntur iuxta modum suspensionis. ut verò patet ex dictis, Episcopus non solum potest suspendere interdictum à se positum, sed etiam à iure.

62.
Dubium.
Resolutio
affirm.

Cap. dile-
ctis.

Dubitatur verò num interdictum possit suspendi post appellationem interpositam. aliqui negant, sed alij probabilius affirmant, quod potest probari ex cap. *dilectis*, de appellationibus, ubi agitur de interdicto post appellationem suspensio ab eo qui tulerat, & Pontifex decernit huiusmodi suspensionem ita fuisse validam, ut is, qui tulerat interdictum non potuerit illud in pristinum reuocare stante appellatione, & ita sentit glossa in caput citatum, verbo, *exequendam*.

Cap. præ-
senti.

Notandum absolutionem ad cautelam non habere locum in interdicto generali locali, ut patet cap. *præsentis*, de sententia excommunicationis, in 6. potest tamen dari in interdicto particulari locali, & in personali, quia id nullo iure prohibetur, & ex rei naturâ non est illicitum.

D V B I V M VII.

De varijs interdictis, quæ in iure inveniuntur.

63.

Primò.

Primò, qui in ferendâ sententiâ excommunicationis, suspensionis, vel interdicti temerariè violat præscriptum capituli i. de sententiâ excommunicationis, in 6. interdicuntur per mensem ab ingressu Ecclesiæ, & diuinis officijs. ita cap. citato, ubi obiter

Notandum, ut hæc censura incuratur, requiri, ut temerariè violetur præscriptum, & non sufficere neglectum illius decreti ex ignorantia culpabili, etiam supinâ. 2. per posteriorem partem, & diuinis officijs, prohiberi etiam extra templa illa peragere, alioquin ea pars nihil noui contineret. 3. hoc interdictum non incurri ab Episcopis iuxta cap. *quia periculosum*, eodem titulo.

Cap. quia
periculosum
Secundò.

Secundò, qui præsumit aliquem excommunicare absque competenti monitione, interdicuntur per mensem ab ingressu Ecclesiæ, cap. *sacro*, de sententiâ excommunicationis, non comprehenditur Episcopus.

Cap. sacro.

Tertiò.

Tertiò, Episcopi, eorumque superiores præsumentes usurpare aut in suos usus conuerrere bona, vacantia dignitatum, aut beneficiorum ad suam collationem, ordinationem, præsentationem, vel custodiam pertinentium, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec restitutionem fecerint, cap. *præsentis*, de maiestate, & obedientiâ, in 6. In Extra. autem vnicâ, *ne sede vacante*, inter communes, non solum præsumentes, sed simpliciter recipientes, interdicti sunt ab ingressu Ecclesiæ, & suspensi à Pontificalibus, nisi intra mensem restituerint.

Cap. præ-
senti.
Extra. ne
sede vacan-
te.

64.

Quartò.

Quartò, tam seculares, quam regulares quantumvis exempti, præsumentes celebrare, vel facere celebrari diuina in locis interdictis, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec satisfecerint ei, cuius sententiam contempserunt, cap. *Episcoporum*, de privilegijs, in 6. quo cap. idem interdictum incurrunt, qui præsumunt admittere ad diuina officia, vel ad Sacramenta, vel Ecclesiasticam sepulturam excommunicatos, vel interdictos, de quibus vide dicta dub. 5.

Cap. Episco-
porum.

Quintò.

Cap. Roma-
na.

Quintò, Episcopi, eorumque superiores præsumentes aliquid recipere in visitationibus contra constitutionem cap. *Romana*, de censibus, in 6. in-

terdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, nisi intra mensem restituerint eidem Ecclesiæ, duplum eius, quod receperunt, cap. *exigit*, eodem titulo. videri etiam potest Extra. vnicâ, de censibus inter communes, ubi fit extensio ad familiares visitantium, & in quibusdam discrepat à cap. cit.

Sextò Vniuersitates, vel Collegia concedentia habitationem in terris suis, publicis vsuarijs alienigenis, ipso facto interdicuntur, cap. i. de vsuris, in 6. similiter si intra tres menses ex suis terris non expellant, eodem cap. interdicuntur terra eorum, qui per mensem sustinent excommunicationem, suspensionem, interdictum ibi latum: interdicuntur inquam quamdiu vsuarij in iisdem commorantur.

Septimò Vniuersitates concedentes, vel extendentes repræsentationes contra clericos & eorum bona, nisi intra mensem eas reuocauerint, interdicuntur cap. vnicâ de iniurijs, in 6.

Octauò Episcopus, vel Abbas alienans res Ecclesiæ contra præscriptum Extra. *ambitus*, de rebus Ecclesiæ non alienandis, inter communes, ipso facto interdicuntur.

Nonò, qui conferunt, vel recipiunt beneficia eorum, qui pro suis negotijs proficiuntur ad Romanam Curiam, vel in eâ exercent aliqua officia, interdicuntur extra. 3. de privilegijs, inter communes.

Decimò, qui Episcopatum, vel Abbatiam, vel inferiorem dignitatem suscipiunt de manu laici, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec deserant, similiter & laici præsumentes conferre, canon. *quis deinceps*, 16. q. 7.

Vndecimò Capitulum, Vniuersitas, Collegium recipientia bona dignitatum, aut beneficiorum, interdicuntur, nisi intra mensem restituerint extra. vnicâ, *ne sede vacante*.

Duodecimò Capitulum sede vacante dans infra annum licentiam suscipiendi ordines aut litteras dimissorias non coarctato occasione beneficii recipiendi, aut recepti, interdicuntur per tria. *sest.* 7. cap. 10. de reformatione.

Decimotertiò Vniuersitates, Collegia, Capitula appellantis ab ordinationibus, mandatis, sententijs Romani Pontificis ad futurum Concilium, interdicuntur in bulla *Cenæ*.

Hæc pene sunt interdicta personalia, quæ apud Suarez videri possunt fufius explicata disp. 37. sect. 1. qui etiam ponit localia tum generalia, tum specialia, sed quorum notitia non sit magno opere necessaria, quia post Concil. Constantiense neminem astringunt, antequam denunciuntur.

D V B I V M VIII.

De cessatione à diuinis.

Quia cessatio à diuinis est affinis interdicto locali, pauca hic de ea sunt subnotanda.

Est verò cessatio à diuinis iuxta Nauar. cap. 27. num. 188. desistentia quædam à diuinis officijs, & ab administratione Sacramentorum.

Porrò, ut patet ex dictis quæst. 1. dub. 3. differt ab interdicto, quod interdictum sit censura, cessatio non item.

2. Quod interdictum possit esse tam locale, quam personale, cessatio verò solum afficiat loca immediate, personas autem non nisi ratione loci.

3. Quod interdictum imponatur etiam à iure, cessatio verò non nisi ab homine.

4. Inter-

4. Interdictum est poena, cessatio vero non imponitur per modum poenae, sed per modum defensionis contra iniuriam, quae inferitur Ecclesiae, ut inferens hac ratione desistat ab illa inferenda, ut patet ex cap. *quoniam*, de officio iudicis ordinarij, in 6. & Clem. 1. de sententia excommunicationis. ex quo cap. *quoniam*, id etiam potest confirmari, eo quod Capitula tam regularia, quam secularia possint indicare cessationem à divinis contra suum Episcopum, quem tamen punire non possunt.

68. Hec cessatio potest imponi ab Episcopo ut supponitur Clem. citata, imò etiam ab inferioribus Prælati, ut ex eadem Clem. sumi potest. 3. potest imponi à Concilio Provinciali, ut Clem. cit. 4. potest imponi à Capitulis, Collegijs, vel Conventibus Ecclesiarum regularium, vel secularium, quibus id competit ex privilegio, vel consuetudine, ut Clem. cit. cap. *quoniam*, cit. & cap. *si canonici*, eodem titulo in 6. ex quibus satis patet id non competere ex iure communi omni Capitulo ad propulandas illatas sibi iniurias.

Ex dictis satis constat ad inducendam hanc cessationem à divinis gravissimam causam requiri, & eò graviolem, quò ea generalius indicitur, quia indicitur in signum gravissimi doloris propter iniuriam illatam Ecclesiae. unde non sufficit iniuria illata particulari personae, nisi ea redundet in gravem iniuriam Ecclesiae, aut cultus divini.

Confr. teste Navar. suprà num. 189. interdum imponitur cessatio à divinis post excommunicationem & interdictum, quae tamen causam non vulgarem requirunt. idem potest confirmari ex cap. *si canonici*, & *quoniam*, citatis, ex eo quod cessatio à divinis gravissima incommoda comitentur.

Supposita potestate, & causà indicendi cessationem, quaedam conditiones in iure requiruntur, ut ea ponatur. 1. est ut constet de iustitia causae, & ut pars moneatur, ut desistat iniuriā afficere, vel ut satisfaciatur. Quod si Capitulum regulare, aut seculare indicat cessationem 2. conditio requiritur, ut evocentur omnes qui habent suffragium, nemine excepto, etiam absentes, ut fieri solet in electionibus. 3. ut de causà cessandi maturè tractetur, & deliberetur de cessando. 4. ut maior pars Capituli consentiat, 5. ut publico instrumēto munito sigillo exprimaturs causa cessationis. 6. ut illud instrumentum tradatur ei, contra quod cessatur. 7. ut utraque pars intra mensem iter ad sedem Apostolicam arripiat per se, vel per procuratores. patet cap. *si canonici*, & cap. *quoniam*, citatis. quòd si pars, quae cessat, hæc non servet, cessatio est nulla, sed ea non obstante potest in Ecclesia celebrari sicut prius, cap. *quoniam*, cit. similiter si indicatur cessatio sine causà sufficiente Canonici &c. indicentes privantur fructibus, quos deberent percipere tempore cessationis, & insuper tenentur satisfacere parti læsæ de damnis. si vero iustā existente causā posita fuerit cessatio, pars debet satisfacere pro damnis acceptis, eò quod consueta officia perfici non potuerint, cap. *si canonici*, cit.

Petes 1. an sit relaxanda cessatio, si post mensem pars sit parata satisfacere pro iniuriā?

Resp. affirmativè. ita Sotus dist. 22. q. 3. art. 2. post medium, & plures alij.

Petes 2. an dicta sint servanda ab Episcopo indicente cessationem à divinis? aliqui videntur indicare requiri, sed

Resp. negativè, cum capitula citata solum agant de Capitulis volentibus cessare. Episcopus ergo solum tenetur servare quod iure naturæ est necessarium, ut licitè procedat. unde sequitur, quòd Capitulum sede vacante indicens cessationem non teneatur huiusmodi condiciones adhibere, cum id non faciat ex consuetudine, vel privilegio, sed ut succedens in potestate Episcopi.

Per cessationem prohibentur publica officia divina, item administratio Sacramentorum in loco, in quo cessatio est indicta. unde vi cessationis non licet in tali loco sacrum facere, Eucharistiam ministrare, ordines conferre, non licet officium canonicum publice cantare, Abbates, virgines &c. benedicere, & alia, quae diximus tempore interdicti non licere, quae sub divinis officijs comprehendendi solent. circa quæ

Petur 1. an eo tempore liceat aliqua Sacramenta ministrare? communissimè traditur licere ministrare primò baptismum parvulorum, & penitentiam morientium, ex cap. *non est vobis*, de sponsalibus. verum cap. commodè potest explicari de interdicto, non de cessatione: sententia tamen ipsa tum propter Doctorum auctoritatem, tum propter summam horum Sacramentorum necessitatem, tum quia capitulum non omnino improbabiler potest intelligi de cessatione, omnino est admittenda. adde penitentiam posse administrari extra Ecclesiam, & proinde positā cessatione pro Ecclesijs, non prohiberi absolute administrationem huius Sacramenti, imò neque aliorum, quæ, & quatenus possunt extra Ecclesiam ministrari, quòd si cessatio generaliter indicatur, non licet ordinare, extremam unctionem conferre &c. 2. communiter traditur posse conferri Sacramentum Confirmationis, ex cap. *responsio*, de sententia excommunicationis. verum cum illud cap. agat de interdicto, ex eo intentum nō sufficienter ostenditur. tertio licere conferre Eucharistiam morientibus iuxta cap. *quod in te*, de penitentis, & remissionibus, quod etiam non videtur esse ad rem, quia similiter agit de interdicto. nolim tamen à communi sententia recedere, præsertim cum iuxta illam lex possit moderationem recipere. iuxta quam sententiam etiam licet adultis baptismum conferre, & quidem cum omni sua solemnitate, quemadmodum & Confirmatio potest cum solemnitate conferri, pro quā licet chrisma conficere in die Cœnæ iuxta cap. *quoniam*, de sententia excommunicationis, in 6. licet semel in hebdomadā sacrum facere pro viatico morientium iuxta cap. *permittimus*, de sententia excommunicationis, servatis moderationibus ibi præscriptis. censent etiam aliqui Sacramentum penitentiae posse ministrari sanis; quod ut sit probabile propter Doctorum auctoritatem; non videtur tamen satis iure fundatum.

Petur 2. an tempore cessationis clerici possint bini, & bini, vel simul tres horas canonicas in Ecclesijs conventualibus legere sine cantu, & cum alijs moderationibus cap. *quod in te*? assentuntur varij, quod tamen nec in iure, nec in ratione habet fundamentum, quia cessatio, & interdictum distinguuntur, & proinde ea quæ tempore interdicti conceduntur, minus probabiliter censentur concessa tempore cessationis à divinis. nisi eius fiat mentio, præsertim cum cessatio sit aliquid gravius, & interdum ponatur post interdictum.

Ex his facile colligitur moderationem cap. *alma*

V v v 3

matr,

Resp. neg.

Coroll.

72.

Per cessationem quæ prohibeantur.

73.

Petitio 1. Resp. communis. Cap. Non est vobis.

Cap. responsio.

Cap. Quod in te.

Cap. Quoniam.

Cap. Permittimus.

74.

Petitio 2. Resp. communis impugnatur.

mater, non habere locum in cessatione à diuinis, & priuilegia quibusdam concessa tempore interdicti non extendi ad cessationem à diuinis.

Aduerte tempore cessationis non solum clericos prohiberi diuina celebrare, sed alios etiam prohiberi ea audire. vnde licet contingat aliquem clericum transgredi cessationem celebrando, non idcirco potest laicus eius sacrum audire.

Tempore cessationis licet priuatim in templo orare: licet etiam clericis horas canonicas priuatim recitare, etiam cum socio.

Petitur 3. an tempore cessationis à diuinis possit aliquis sepeliri in loco sacro absque diuino officio? negant varij, sed nisi obstat consuetudo probabilis est licere. cum talis effectus nullo iure colligatur, & ita tenent varij. videri potest Suarez disp. 39. sect. 2. nu. 31. & sequentibus.

Aduerte non esse generaliter statutam penam violanti cessationem à diuinis, sed solum religiosi, siue exempti sint, siue non, qui Clem. r. de sententia excommunicationis ipso facto excommunicantur, si non seruent cessationem generalem indictam etiam ab Ordinarijs, vel Concilijs Provincialibus, vel Capitulis, si sciuerint Cathedrali, vel matricem Ecclesiam illam seruare, sub religiosis comprehenduntur etiam moniales.

Cessatio non solum tolli potest ab eo qui indicit, vel eius superiore, sed potest etiam suspendi ad aliquod tempus vel omnino, vel ad certos actus, quia id neque ex rei natura, neque ex iuris dispositione repugnat.

QVÆSTIO V.

De irregularitate.

DVBIVM I.

Quid sit irregularitas?

1.

Esse esse impedimentum canonicum primario, & directe impediens suspensionem ordinum (sub quibus in presenti comprehenditur etiam prima tonsura) & consequenter usum receptorum. Dico, impedimentum; quamuis enim irregularitas interdum imponatur in penam, in genere tamen loquendo non est pena. imò etiam eo casu, quo imponitur per modum penae, potissimum in ea spectatur ratio inhabilitatis cuiusdam morales quatenus ab Ecclesia poni potest. ex quo patet irregularitatem non esse censuram, cum censura ex suo genere sit pena. omitto alias differentias, quae ex dictis facile colligi possunt. patet etiam discrimen irregularitatis à depositione, & degradatione, quod hæc sunt penae, quae supponunt suspensionem ordinum, quos non necessario supponit irregularitas. Dixi, primario, & directe impediens suspensionem ordinum, scilicet, per se loquendo; nam interdum per accidens non possunt hunc effectum fortiri, quando nimirum subiectum ordines suscepit.

Ex his facile patet feminas non posse incurrere irregularitatem, cum non sint capaces ordinis. patet etiam eandem non incurrere à non baptizato, cum nullus ante baptismum sit etiam capax ordinis, & proinde non possit Ecclesia huiusmodi impedimentum in eo inducere.

Potro ex eo quod irregularitas consequenter impedit usum ordinum, patet irregularitatem, per se loquendo, peccare exercendo ea, quae requirunt usum ordinis, seu quae fieri non possunt nisi ab ordinato. alia verò potest obire quantum est ex parte irregularitatis; vnde quia usu communium officia minorum ordinum possunt etiam à laicis cum omni solemnitate exerceri, clericus minorum ordinum irregularis non peccat, per se loquendo, illa obeundo; nec etiam peccat exercendo actum iurisdictionis, qui non est actus ordinis, v.g. excommunicando, absolviendo ab excommunicatione sine cerimonia propria sacerdoti, leges ferendo &c.

Dices iurisdicção Ecclesiastica necessario supponit primam tonsuram.

Resp. non propterea eius actum esse intrinsecum actum ordinis, & proinde irregularitas illum non impedit.

DVBIVM II.

Quae sint causae irregularitatis?

De o. 1. causa efficiens est solum ius Ecclesiasticum. In hac conclusione volumus 1. quod nulla irregularitas iure diuino incurratur, quod communius tradunt Doctores contra aliquos, quorum sententia est plane improbabilis volumus 2. quod non inducatur per potestatem civilem, cum sit impedimentum ad aliquod munus Ecclesiasticum acquirendum, vel obeundum; excedit autem limites potestatis civilis tale impedimentum inducere. volumus 3. quod ita inducatur à iure, ut non possit induci per sententiam ab homine, si quando pro aliquo facto &c. non est iure inducta, patet ex cap. is qui de sententia excommunicationis, in 6.

Vnde iudex non potest aliquem decernere irregularem propter peccatum quantumvis enorme, cui iure non sit annexa irregularitas. imò nec videtur fieri posse per statutum, vel legem Episcopi, vel Concilij Provincialis, quia cum in iure canonico sit mentio iuris, nisi aliud ex adiunctis colligatur, videtur intelligi de iure emanante à Pontifice vel Concilijs generalibus, non verò de iure particulari. quando ergo cap. cit. statuitur non incurrere irregularitatem, quando iure non exprimitur, omnino videtur intelligi de iure Pontificio, ut distinguitur à constitutionibus inferiorum Praelatorum.

Aduerte quod cum requiratur, ut in iure exprimat irregularitatem incurrere propter aliquod factum, vel certam conditionem, irregularitas non incurratur propter aliquam paritatem rationis inter factum, cui annectitur irregularitas, & aliud, cui non annectitur. quod est diligenter notandum pro varijs casibus, in quibus Doctores censent aliquem fieri irregularem, de quibus tamen nihil in iure decernitur, & proinde iuxta cap. cit. omnino sit dicendum non incurrere, praeterquam quod in odiosis non valeat argumentum à simili ab vno, de quo aliquid statuitur, ad aliud, de quo nihil in iure est constitutum, cum huiusmodi odia sint restringenda.

Ex his etiam sequitur, quod si verè dubium sit, num irregularitas iure sit imposita, in neutro foro incurratur, cum eo casu non possit censeri iure expressa, & cum nullus debeat priuari

75.

Petitio 3.

Resp. affir.
Suar.

Irregularitas interdum imponitur in penam.

2.

Coroll.